

Pfv.II.20.684/2014/17.

A Kúria a felperesnek, az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű, valamint az V. rendű alperesek ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt a Veszprémi Járásbíróság előtt 8.P.20.472/2013. számon megindított és a Veszprémi Törvényszék 2.Pf.20.668/2013/10. sorszámu ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes részéről 12.és 15. sorszámu, az I. rendű alperes részéről 13. sorszámu alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. február 10. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben megváltoztatja és az I. rendű alperest terhelő értékkülönbözet összegét 7.463.009 (hétmillió-négyszázhatvanháromezer-kilenc) forintra felemeli, amelybe beszámítani rendeli az I. rendű alperes által már teljesített 2.541.150 forintot. Ennek megfelelően kötelezi az I. rendű alperest, hogy 4.921.900 forint értékkiegyenlítést 15 napon belül a felperesnek fizessen meg.

Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 655.000 (hatszázötvenötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Államnak külön felhívásra az abban megjelölt módon és időben fizessen meg.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 1.911.500 (egymillió-kilencszáztizenegyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a Magyar Államnak külön felhívásra az abban megjelölt

módon és időben fizessen meg.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet - felülvizsgálati kérelemmel érintett - tényállása alapján a felperes és az I. rendű alperes házastársak voltak, házassági életközösségük véglegesen és mindenre kiterjedően 2004. június 14. napján szűnt meg. Házassági életközösségük alatt vásárolták meg - egymás között egyenlő tulajdoni hányadban - a B., 2924/A/3 helyrajzi számon felvett, természetben a B., B. u. 6. szám alatti ingatlant, a H. 433/7/C/3 helyrajzi szám alatt felvett, természetben a H., B. u. 29/A. I. emelet 3. szám alatti ingatlant, valamint a III.-IV. rendű alperesekkel közösen a H. 527/2 helyrajzi szám alatt felvett, természetben a H., M. u. 125/A. szám alatti ingatlant, amelyen építkeztek.

A felperes és az I. rendű alperes 2002. március 28. napján kötöttek adásvételi szerződést a H., B. úti lakásingatlanra. 2012. április 19. napján a felek az adásvételi szerződésben kikötött vételárat 13.800.000 forintra emelték, ennek megfelelően a vételár részletfizetési feltételeit módosították. A vétel érdekében a volt házastársak a II. rendű alperestől 5.000.000 forint lakásvásárlási hitelt vettek fel.

A házassági életközösség időtartama alatt alapította az I. és a III. rendű alperes (a felek gyermeke) 96%-4%-os üzletrész tulajdoni részesedéssel a F. Kft.-t. A kft. a tulajdonát képező eszközállományt az életközösség megszűnése után értékesítette. A kft. nevében a szerződést az I. rendű alperes - mint a társaság ügyvezető igazgatója - írta alá.

2001. szeptember 22. napján az I. rendű alperes 10.000.000 forintot adott kölcsön H. V. részére, aki a kölcsönt 2007. február 13. napján - az életközösség megszűnése után - az I. rendű alperesnek fizette vissza. Az I. rendű alperes a 2003. szeptember 10-én kelt magánokirat szerint 4.000.000 forint kölcsönt vett fel K. I.-tól.

A H., M. utcai ingatlan az életközösség megszűnésekor még nem készült el teljesen, a végleges használatbavételi engedélyt 2005. szeptember 16-án adták ki a felek részére. Az alperes 2004 júliusától 2008-ig az ingatlanban 400.000 forint értékben végzett munkálatokat, 2008. és 2011 novembere között pedig a belső szigetelést, a hideg-meleg burkolást, a szaniterek beszerelését, a külső lábazat vakolását, a külső udvar és tér kövezését finanszírozta, lecserélte a kazánt, valamint csőtörés miatt ismét

teljesen kifestetett. A belső nyílászárók, a villanyszerelés utómunkálatai és a konyhabútorok szerelése is megtörtént.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes és az I. rendű alperes házastársi közös vagyonát megosztotta. Megállapította, hogy a felperes a b.-i, B. utcai ingatlan 1/2 tulajdoni hányadát, az I. rendű alperes a H., B. út 29/A. szám alatti ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét, valamint a H., M. u. 125/A. szám alatti ingatlan 1/6 tulajdoni részét szerezte meg házastársi közös vagyon jogcímén. Elrendelte, hogy az ingatlannyilvántartásba a b.-i ingatlant a felperes, a két h.-i ingatlant pedig az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonaként jegyezzék be.

A közös vagyonhoz tartozó ingóságokból a felperes kizárólagos tulajdonába 8.261.500 forint értékű, az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába 11.528.562 forint értékű ingóság került. Az I. rendű alperesnek járó 3.226.268 forint elszámolási igényt beszámította a felperesnek járó értékkiegyenlítésbe. A teljes körű elszámolás eredményeként az I. rendű alperest kötelezte, hogy a felperesnek 60 napon belül 2.322.256 forintot fizessen meg. Ezt meghaladóan a felperes keresetét, valamint I. rendű alperes viszontkeresetét elutasította és a II.-III.-IV.-V. rendű alpereseket a fentiek tűrésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság, az ítélet indokolásából megállapíthatóan, az I. rendű alperesnek a H., B. úti ingatlanra vonatkozó - a Csjt. 28. § (1) bekezdés d) pontján alapuló - különvagyoni igényét megalapozottnak találta. Álláspontja szerint az I. rendű alperes bizonyította, hogy a testvérével közös tulajdont képező ingatlan értékesítéséből befolyt vételár teljes egészében őt illette, az ingatlan különvagyoni jellegét pedig alátámasztotta az is, hogy a felperes írásos nyilatkozata szerint az ingatlannal kapcsolatban csak a hitellel kell elszámolni. Ennek megfelelően a lakást a közös vagyon mérlegéből mellőzte.

Az elsőfokú bíróság a H. V.-nek adott 10.000.000 forintos kölcsön házastársi közös vagyonba tartozását nem találta bizonyítottnak. Az adós közjegyző előtt tett nyilatkozata - a felperes állításával szemben - bizonyítja, hogy azt ténylegesen K. I. nyújtotta és az I. rendű alperes csak közvetítőként járt el.

Bizonyítottság hiányában utasította el az életközösség alatt a K. I.-tól felvett 4.000.000 forintos kölcsön közös adóssághénti elszámolását is. Az I. rendű alperes és K. I. házassági kapcsolatára figyelemmel úgy ítélte meg, hogy közöttük ilyen szerződés bármikor írható. Ezáltal nem tulajdonított jelentőséget az okiraton feltüntetett dátumnak, illetve annak, hogy a kölcsönadó az összeggel rendelkezett-e.

A perben nem volt vitás, hogy a F. Kft.-ben az I. rendű alperes 96%-os üzletrésze a házastársak közös vagyonát képezte. Az üzletrész - vitatott - értékének megállapítására két igazságügyi szakértő kirendelésére is sor került. Az elsőfokú bíróság, - mivel az első szakvéleményt a felperes és az I. rendű alperes nem fogadta el - a második szakértői véleményt aggálytalannak ítélte és ítéelkezése alapjául elfogadta. A kft. üzletrészt a szakértői véleményben meghatározott, az életközösség megszűnése időpontjában fennálló 1.419.000 forint értéken állította be a vagyonmérlegbe. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kft. tulajdonát képező ingóságok értékesítéséből befolyó vételár nem számolható el, mivel egyrészt azok nem a felek vagyonába tartoztak, másrészt az eladásra az életközösség megszűnését követően került sor.

Az elsőfokú bíróság a H., M. utcai ingatlan forgalmi értékét a házastársi közös vagyon megosztása időpontjában - a szakértői vélemény alapján 95%-os készültségi foknak megfelelő - 25.300.000 forintban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság által felállított vagyonmérleg szerint a házastársak közös vagyonának értéke 68.648.620 forint. A felperes kizárólagos tulajdonába került 29.196.000 forint értékű, az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába került 39.548.524 forint értékű vagyontárgy. A felperes javára mutatkozó értékkülönbözet 5.548.524 forint, amelyből levonta a felperesnek az I. rendű alperes javára térítendő 1.453.200 forint különvagyoni beruházást, a II. rendű alperes felé fennálló közös tartozást, valamint hátralékot, a F. Kft. alperesi üzletrész fele jutójának és a magánkölcsonnek a különbözetét, összesen 3.226.268 forintot. A fenti beszámítással az I. rendű alperes 2.322.256 forint értékkülönbözetet köteles a felperesnek megfizetni.

Az ítélet ellen a felperes és az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperes elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával kereseti kérelmének teljes helyt adását kérte, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a közös vagyon köréből a H. V. részére kölcsönadott 10.000.000 forintot, valamint, hogy nem vette figyelembe a F. Kft. értékének meghatározásakor az okiratokkal bizonyított nagy értékű eszközértékesítést. Álláspontja szerint, mivel az I. rendű alperes nevéen nyilvántartott üzletrész a házastársak közös vagyonának minősül, az ingóságok eladásából befolyt vételár arányos része is megilleti. Kérte továbbá javára elszámolni az általa a II. rendű alperesnek teljesített törlesztőrészleteket.

Az I. rendű alperes is az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásáért fellebbezett. Kérte a vagyonmérlegbe közös adósságként beállítani az életközösség megszűnése után általa K. I.-nek visszafizetett tartozást. Álláspontja szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a M. utcai ingatlan közös vagyon körében elszámolható értékét is. Az ingatlan 26.600.000 forint forgalmi értéke az életközösség megszűnése utáni beruházásai értéknövelő hatásának eredménye, amelyet az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyott. Az életközösség megszűnése időpontjában az ingatlan valójában 11.100.000 forintot ért. A közös vagyoni ingatlanok összértéke ezáltal csak 28.400.000 forint, a teljes körű vagyoni elszámolás eredményeként tehát a felperes köteles részére értékkülönbözet jogcímén 9.195.471 forintot megfizetni. Az I. rendű alperes utalt az elsőfokú ítéletben szereplő számítási hibára is.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta. A balatonfüredi és a hévízi ingatlanon fennálló közös tulajdont - a megváltási ár meghatározásával - megszüntette, mivel erről az elsőfokú ítélet nem rendelkezett. Megállapította, hogy a H., B. u. 29/A. 1. emelet 3. szám alatti ingatlan az I. rendű alperes különvagyont képezi. Az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába adta a 37. tétel alatti F. Kft. 1.419.962 értékű üzletrészt. A közös vagyon körében elszámolta 38. tételként a H. V.-nek adott 10.000.000 forint kölcsönt, 39. tételként a felperes részére a III. rendű alperes által kifizetett 3.538.5962 forint készpénzt. Megállapította, hogy a felperes kizárólagos tulajdonába adott ingóságok összértéke 11.800.096 forint, míg az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába adott ingóságok összértéke 22.690.170 forint. A felperes részére fizetendő értékkiegyenlítés összegét 2.541.150 forintra emelte fel azzal, hogy az magában foglalja az ingatlanok megváltási árának 577.458 forint értékkülönbözetét. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a felperes és az I. rendű alperes fellebbezését részben alaposnak találta.

A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében a H., B. úti ingatlant ugyan közös vagyon megosztása jogcímén adta az I. rendű alperes tulajdonába, de a bizonyítékok értékelésén alapuló indokolása szerint az az I. rendű alperes különvagyont képezi és ezért a közös vagyon elszámolása sem tartalmazza. A felperes nem terjesztett elő fellebbezést a különvagyon megállapítása ellen, ebben a körben az I. rendű alperes sem fellebbezett, ezért azt a másodfokú bíróság tényként fogadta el.

A másodfokú bíróság a H. V. részére adott kölcsön vonatkozásában a felperes fellebbezésének helyt adott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a perbeli bizonyítékokat. A kölcsön közös vagyoni jellegét az APEH ellenőrzési iratai alátámasztották, az iratok között található egyszerű magánokirat, - amelyet K. I. írt alá tanúként - ennek megdöntésére nem alkalmas. H. V. közjegyző előtt tett nyilatkozata a Pp. 195. § (1) bekezdése alapján közokirat formájában a nyilatkozat megtételét, idejét és módját tanúsítja, de nem tanúsítja, hogy a benne foglaltak is teljes bizonyító erővel bírnának. Az adós a kölcsönt az I. rendű alperesnek fizette vissza, a csatolt irat pedig nem utal arra, hogy a pénz átvételéről szóló elismerést az I. rendű alperes más személy képviselőjében tette. Az I. rendű alperes nem adta elfogadható indokát annak, hogy korábbi előadását, - amelyben elismerte a kölcsön házastársi közös vagyoni jellegét - miért módosította arra, hogy az ténylegesen jelenlegi házastársa készpénze volt. A kölcsön nyújtása időpontjában K. I.-vel fennálló érzelmi kapcsolatára tett nyilatkozatai is ellentmondóak. A másodfokú bíróság a bizonyítékok újraértékelésével arra a meggyőződésre jutott, hogy az I. rendű alperesnek az APEH eljárásban tett nyilatkozata felel meg a valóságnak, ezáltal a 10.000.000 forintot, mint a házastársak közös kintlévőségét a házastársi közös vagyon mérlegébe, - az I. rendű alperes oldalán - beállította.

Nem találta viszont alaposnak a felperes fellebbezését a F. Kft. I. rendű alperes tulajdonát képező üzletrésze elsőfokú bíróság által meghatározott értékének felemelésére. A vonatkozó szakvélemény aggálytalan, a csatolt számlákból pedig megállapítható, hogy a kft. az eszközöket az életközösség megszűnése után, 2005. november 15. napján eladta a F. Kft.-nek, mely azokat tovább értékesítette. A kft. 2004. június 14. napján fennálló értékének meghatározásakor az eszközök értékelésre kerültek, - a szakértői vélemény alapján a könyv szerinti értékük nem jelentős - ismételt figyelembevételük kétszeres elszámolás lenne. Az életközösség megszűnése után a kft. tulajdonát képező eszközök értékesítéséből befolyt vételár, mint tagi jövedelem az I. rendű alperes különvagyonára, annak elszámolására a felperes nem tarthat igényt.

A H., M. utcai ingatlan forgalmi értékével kapcsolatban a másodfokú bíróság részben alaposnak találta az I. rendű alperes fellebbezését. Az I. rendű alperes által csatolt magánszakértői vélemény szerint a szakértői vizsgálat időpontjában az ingatlan 95%-os készültségi fokú volt. Az életközösség megszűnésekor az ingatlan 45%-ban készült el, az I. rendű alperes beruházásainak forgalmi értéknövelő hatása a 45%-os állapotról a 95%-os készültségi fokra 6.845.084 forintot tett ki, ennél magasabb értéknövekedés nem bizonyított. A 95%-os készültségi foknak megfelelő 25.300.000 forintos értékből a fenti összegű értéknövekedést levonva, az ingatlanban a közös vagyon értéke

18.454.916 forint.

A házastársak közös adósságaként I. alperes által hivatkozott 4.000.000 forintos kölcsön elszámolását a másodfokú bíróság sem találta megalapozottnak. Álláspontja szerint, - kiegészítve az elsőfokú bíróság indokolását - ha a kölcsön ténye bizonyítást is nyerne, azt a kölcsönadó a vállalkozás (kft.) céljára nyújtotta, ezáltal a házastársi közös vagyon körében nem vehető figyelembe.

A másodfokú bíróság a házastársak közös vagyonának mérlegét felállítva, a felek két, közös tulajdonú ingatlanának értékét 35.754.916 forintban, ingóvagyonukat a felvett vagyontételekkel együtt 34.490.266 forintban, a teljes közös vagyont összesen 70.245.182 forintban határozta meg. A felperes kizárólagos tulajdonába került a b.-i ingatlan, az elsőfokú bíróság által meghatározott ingóságok, valamint a III. rendű alperes visszafizetett kölcsöne, összesen 29.100.096 forint értékben, az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába került a h.-i, M. Zs. utcai ingatlan, az elsőfokú ítélet szerinti ingóságok, a F. Kft. üzletrészáértéke, valamint a H. V. által visszafizetett közös kintlévőség 41.145.086 forint összegben. Az I. rendű alperes javára térítendő összeg a b.-i ingatlanban történő különvagyoni beruházás miatt 1.453.200 forint, az id. Sz. J. részére adott kölcsön fele összege 1.500.000 forint, valamint a hiteltörlesztésre fizetett többlet 528.145 forint, azaz összesen 3.481.345 forint, amelynek beszámításával az I. rendű alperes 2.541.150 forint megtérítésére köteles a felperes részére.

A jogerős ítélet ellen a felperes és az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát (a jogerős ítélet megváltoztatását). A jogerős ítélet két vagyontárgy körében ugyanis a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő.

Kérte annak megállapítását, hogy a h.-i, B. út 29/A. szám alatti ingatlan - a felülvizsgálati kérelmének indokolásában kifejtettek alapján - a házastársak közös vagyonát képezi, ennek megfelelően a felperest megillető 1/2 eszmei részilletőség a közös tulajdon megszüntetésével kerüljön az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonába. A megváltási ár a 12.800.000 forint forgalmi érték alapulvételével 6.400.000 forint, amelynek megfizetésére kötelezze a Kúria az I. rendű alperest.

A F. Kft. I. rendű alperes tulajdonaként nyilvántartott, de a közös vagyonba tartozó 96%-os arányú üzletrészáértéke az értékét a jogerős ítélet tévesen, jogszabálysértően állapította meg. Fellebbezési

érvelését megismételve a felperes kifejtette, hogy az üzletrész valós értéke - az eszközök eladási árának figyelembevételével - 11.560.000 forint volt. Pontosított felülvizsgálati kérelme alapján 14.011.169 forint értékkülönböt javára való megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen kérte, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét az előterjesztett fellebbezése alapján, az abban foglaltak szerint változtassa meg, másodlagosan a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és a másodfokú bíróságot kötelezze új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet a kölcsönügyletek vonatkozásában sérti a Csjt. 31. § (5) bekezdését, a Pp. 166. §, 196. § és 206. § (1) bekezdésében foglaltakat.

A másodfokú bíróság a a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével, a perbeli bizonyítékok téves értékelésével minősítette a H. V.-vel bonyolított kölcsönügyletet a házastársak közös vagyonának, holott a Pp. 166. §-a szerinti bizonyítási eszközökkel igazolta, hogy a tényleges kölcsönadó K. I. volt, ő maga csak közvetítőként járt el. A 2003.-2004. évekre vonatkozó adóhatósági vizsgálat a kérdéses kölcsönügyletre (2001) nem terjedt ki. Tévesen értékelte a másodfokú bíróság a 2001-ben meglévő 12.900.000 forint összegű megtakarítását is, mert a kölcsön nyújtására készpénzben került sor, ezáltal a banki megtakarítás megléte nem releváns.

Jogszabálysértően járt el a másodfokú bíróság, amikor azzal mellőzte a házastársak közös adóssága köréből a K. I. által adott 4.000.000 forintos kölcsönt, hogy azt K. I. a kft.-nek nyújtotta. Ezzel szemben a tény az, hogy a kölcsönt személyesen ő kapta és a kft.-be tagi kölcsönként fizette be. A jogerős ítélet saját érvelésének is ellentmond, mert a H. V.-féle kölcsönnél elfogadta az adóhatósági ellenőrzés megállapítását, a K. I.-tól felvett kölcsönnel kapcsolatban viszont nem.

A M. utcai ingatlan vonatkozásában - a fellebbezési érvelésével egyezően - arra hivatkozott, hogy a közös vagyonnak minősülő értéket a jogerős ítélet tévesen, a Csjt. 31. § (2) bekezdésének megsértésével állapította meg. Az I. rendű alperes állította, hogy a tényleges, dokumentálható, - általa finanszírozott - kivitelezési költség 17.945.084 forint volt, ezt a jogerős ítélet jogszabálysértően nem vette figyelembe.

Az I. rendű alperes a felülvizsgálati kérelem hiányainak pótlására benyújtott pontosított kérelmében a jogerős ítélet megváltoztatását kérte a II. rendű alperes felé fennálló 978.008 forint közös tartozás felperes terhére történő elszámolására is.

Előadta, hogy a jogerős ítéletben megállapított 2.541.150 forint értékkiegyenlítést a felperesnek megfizette.

A felperes felülvizsgálati kérelme részben alapos, az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmek keretei között bírálta felül.

1. A H. 4233/7/C/3 helyrajzi szám alatt felvett, természetben a B. út 29/A. I./3. szám alatti ingatlanra vonatkozó, felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem érdemben nem vizsgálható. A perbeli iratokból megállapíthatóan ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét, - ahogy a másodfokú bíróság is rámutatott - sem a felperes, sem az I. rendű alperes nem fellebbezte meg. A 2013. október 15. napján megtartott másodfokú tárgyaláson a felperes a másodfokú bíróság kérdésére kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása ellentmondó, de úgy nyilatkozott: „azt állítjuk, hogy az közös tartozás, számszaki okból kérjük annak megváltoztatását függetlenül attól, hogy az I. rendű alperes különvagyonát képezi” (7. sz. jegyzőkönyv 3. oldal). A Pp. 271. § (1) bekezdés a) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha az első fokú eljárásban a határozat jogerőre emelkedik. Fentiek alapján a perbeli ingatlan tulajdonjogi helyzete a felülvizsgálati eljárásban nem vitatható.

2. Alapos a felperes felülvizsgálati kérelme a F. Kft. életközösség megszűnésekor fennálló értékének a jogerős ítéletben való meghatározása körében.

A felperes érvelése lényegében arra irányult, hogy a kft. tulajdonát képező, okirattal (szerződéssel) bizonyítottan jelentős értékű eszközök a kft. értékének - ezáltal az I. rendű alperes üzletrésze értékének - megállapításakor nem hagyhatók figyelmen kívül, függetlenül az értékesítés későbbi időpontjától.

Az eljáró bíróságok azt az álláspontot foglalták el, hogy mivel a kft. tulajdonát képező eszközök értékesítése az életközösség megszűnése után történt, ezért a kft. értékének meghatározásánál a szerződésben kikötött - és kifizetett - eladási ár nem számolható el.

Helyesen állapítja meg másodfokú bíróság, hogy a kft. tulajdonaként megjelölt ingóságok a felek közös vagyonának nem minősülnek. Nem tartoznak ugyanis a házastársak közös vagyonába az önálló jogalanynak minősülő gazdasági társaságnak a vagyontárgyai, - ezáltal az értékesítésükből befolyó ellenérték - mert a házastársi közös vagyon Csjt. 31. § (2) bekezdése alapján történő megosztása

csak a házastársak, mint természetes személyek vagyona terjedhet ki (Pfv. II.21.234/2006.).

Helytállónan érvel azonban a felperes azzal, hogy a házastársak közös vagyona a társaságbeli részesedés esetén mindazoknak a vagyoni értékű jogosultságoknak és vagyoni tárgyú kötelezettségeknek az összessége, amelyek a gazdasági társasági tag házastársat az életközösség megszűnésének időpontjában a gazdasági társaságbeli részesedése alapján megillették, illetve terheltek.

2.1. A házastársi közös vagyon megosztásának alapelve, hogy a közösen megszerzett és az életközösség megszűnése időpontjában is meglévő vagyon valós forgalmi értékének a fele részéhez mindkét házasság fél egyaránt hozzájusson.

A kft. üzletrészre, mint a tag magánvagyona a házasságban élő tag és a házastársa közötti belső jogviszonyban a Csjt., illetőleg annak háttérjogaként a Ptk. szabályai az irányadóak. A perben a kft. I. rendű alperesi üzletrészének a Csjt. 27. § (1) bekezdésén alapuló közös vagyoni jellege nem volt vitás, a volt házastársak annak értékét határozták meg eltérően.

A társaság értékének meghatározása körében a Kúriának tehát abban kellett állást foglalnia, hogy a kft. életközösség megszűnésekor fennálló értékében figyelembe vehető-e, - ezáltal elszámolható-e - az eszközállomány későbbi értékesítéséből befolyt vételár.

2.2. A Kúria többször kifejtette, hogy a vagyonközösséghez tartozó - a kft. működése létszakasza alatti - üzletrész házasságok közötti elszámolásának az alapjául elvileg háromféle érték: az üzletrész alapjául szolgáló törzsbetét összege, tehát a névérték, a számviteli törvény szerinti ún. könyv szerinti érték, valamint az üzletrész tényleges forgalmi értéke szolgálhat.

A társaságbeli részesedés tényleges forgalmi értéke nem azonos az ún. könyvszerinti értékével, mivel az nem veszi figyelembe az adott kft. üzletrészeinek tényleges forgalmára vonatkozó adatokat, az olyan, leamortizált tárgyi eszközök értékét, amelyek a mérlegben nem, csupán az eszköznyilvántartásban szerepelnek, illetve a kft. tulajdonában álló tárgyi eszközök könyv szerinti értékének azok tényleges forgalmi értékétől való eltéréseit.

A társasági részesedés értékének meghatározásakor tehát a reális és méltányos elszámolás alapja főszabály szerint az üzletrész tényleges forgalmi értéke, a könyvszerinti érték, vagy az ún. névérték alapulvételére csak kivételesen - az ügy egyedi sajátosságaira tekintettel - van lehetőség, az adott gazdasági társaságot érintő, illetve összehasonlítható forgalmi adatok hiányában.

2.3. A perben a felek nem vitatták azt a tényt, hogy a kft. 2004. június 14-e (az életközösség megszűnése) és 2005. október 31-e (az értékesítés) között eszközöket nem vásárolt, a később értékesített ingóságok tehát 2004. június 14-én a kft. tulajdonát képezték (B. F. szakértő 88. sorszámú jegyzőkönyv).

2.4. A perbeli adó- és könyvszakértői véleményekből - melyek a tárgyi eszközök megtekintése nélkül készültek - megállapítható, hogy B. F. szakértő (78. sorszámú szakvélemény) eszközértékként 8.331.000 forintot, a befektetett eszközökként 4.200.000 forintot vett figyelembe, beleértve a F. Kft. részére eladott ingóságokat is (88. jegyzőkönyv). Szakvéleménye szerint a társaság 2004. június 14. napján fennálló értéke 4.363.000 forint, ezáltal az I. rendű alperes 96 %-os társasági részesedése 4.188.000 forint értékű.

Ezzel szemben B. Cs. szakértő véleménye (106. sorszámú szakvélemény) megállapította, hogy a kft. 445.000 forint könyv szerinti értékű eszközökkel rendelkezik, - termelőgépekkel, üzemi gépekkel, berendezésekkel, felszerelésekkel, irodai igazgatási berendezésekkel - amelyek túlnyomó része leírásra került, ezáltal könyv szerinti értékük nem jelentős. A tárgyi eszközök piaci forgalmi értékéről nyilatkozni nem tudott. A szakvélemény a cég értékét többféle számítási mód alapján határozta meg. A felszámolási értéket a szakértő az 1.478.000 forint saját tőkével azonosan, a névértéknél alacsonyabban állapította meg. A cég jövedelemtermelő képessége (diszkontált érték) a kft.-ből az I. rendű alperes tulajdonát képező üzletrész értékeként 790.000 forintban számszerűsítette.

A társaság tulajdonát képező eszközök értékében, ennek megfelelően a kft. értékében ellentétes szakértői vélemények közötti ellentmondás feloldására a perben nem került sor, mivel B. F.c szakvéleményét a volt házastársak nem fogadták el. A jogerős ítélet, B. Cs. szakértői véleményére alapítva, - a könyv szerinti eszközérték figyelembe vételével - a saját tőke értékével egyezően határozta meg a kft.-beli részesedés életközösség megszűnésekor értékét.

2.5. Az eljáró bíróságok eltérő jogi álláspontjuk miatt nem értékelték kellő súllyal a kft. és a vevő kft. a perbeli kft. eszközállományának adásvételére vonatkozó szerződést. Nem vonták mérlegelési körükbe a csatolt megállapodásban foglaltakat, amely a jogerős ítélet alapjául szolgáló szakértői véleményben rögzített 445.000 forint eszközértékekhez képest lényegesen magasabb - valós, piaci - értéket tartalmazta. Az iratokhoz 40. sorszámmal csatolt, 2005. október 31. napján kelt adásvételi szerződés szerint ugyanis a társaság (képviselőjében az I. rendű alperes) bruttó 10.300.000 forintért gyakorlatilag a cég teljes ingóvagyonát

értékesítette és a bérleti szerződés felmondása miatt 1.400.000 forint kauciót is felvett (az ÁFA érték 1.000.000 forintban lett meghatározva, mivel az eladó 5 millióról állított ki számlát).

2.6. A Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az eljárásjogi jogszabálysértésnek az ügy érdemi elbírálására kell lényeges kihatással lennie. Jogszabálysértőnek tekinthető a megalapozatlan ítélet is, a megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmazó (BH. 1993/768., BH. 1995/226).

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése alapján állapítja meg: a bizonyítékokat - a szakértői véleményeket is - összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésével járt el mind az első-, mind a másodfokú bíróság, amikor a kft. értékét a könyvszakértő által megállapított 1.478.000 forint összegben határozták meg és figyelmen kívül hagyták az életközösség megszűnésekor is a kft. tulajdonát képező eszközök okirattal bizonyítottan jelentős értékét. A jogerős ítélet a szakértői véleménynek ügydöntő jelentőséget tulajdonítva, a per egyéb más adatainak, - a szerződéseknek - a figyelmen kívül hagyásával kirívóan okszerűtlenül értékelte a perbeli bizonyítékokat.

Tekintettel arra, hogy a kft. eszközállományának könyvelési értéktől független valós, piaci értéke, ezáltal a kft. - ebből következően az I. rendű alperes üzletrészenek - tényleges forgalmi értéke a csatolt adásvételi szerződésből, ezt meghaladóan a szakértői véleményből kétséget kizáróan megállapítható volt, a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a perbeli kft. vonatkozásában az életközösség megszűnése időpontjában fennálló értéket korrigálta.

A felperes a második szakértői vélemény egyéb, - eszközértéken felüli - megállapításait érdemben nem vitatta, ezért a Kúria az eszközérték szerződés szerinti módosításával a B. Cs. által elkészített szakvéleményt vette alapul.

A szerződés alapján a kibocsátott számla ÁFA vonzata 1.000.000 forint volt, ezáltal a nettó - ténylegesen elszámolható - vételár 9.300.000 forint, a kaucióval, (1.400.000 forinttal) együtt a 10.700.000 forint volt. A kft. szakértői véleményben meghatározott értékéből, - a kétszeres elszámolást elkerülendő - az ott figyelembe vett 445.000 forint eszközértéket levonva az 1.478.000-445.000 = 1.033.000 forint, amely a szerződéses vételárral együtt 11.733.000 forint értéket tesz ki, mint a kft. életközösség

megszűnésekor i tényleges forgalmi értékét. Az I. rendű alperes üzletrésztére (96%) eső érték 11.263.680 forint, amely a házastársak közös vagyonát képezte, ezáltal a Kúria a vagyonmérlegbe a fenti összegen állította be.

3. Alaptalan az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme a Homola Viktor irányában fennálló 10.000.000 forintos kölcsön közös vagyonból történő mellőzésére vonatkozóan.

Az ítélezési gyakorlat szerint a Csjt. 27. § (1) bekezdése megdönthető törvényes vélelmet létesít amellett, hogy a vagyontársaság tartama alatt szerzett vagyontárgyak és teljesített kötelezettségek a közös vagyonhoz tartoznak. A Pp. 164. § (1) bekezdésének főszabálya szerint az I. rendű alperest terhelte a Csjt. fenti vélelmével szemben annak kétséget kizáró bizonyítása, hogy a kölcsönadó nem ő volt, hanem harmadik személy, ezáltal a kölcsön összege nem a házastársi közös vagyonból származott. Helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a kölcsönvevő nyilatkozatának közokirati formája annak valóságtartalmát még nem bizonyítja, az I. rendű alperesnek a kölcsönadó valós személyére vonatkozó állítása pedig az előadása szintjén maradt. Az I. rendű alperes állításait nem tudta bizonyítani, a bizonyítatlanság jogkövetkezményét ezáltal a másodfokú bíróság a jogszabálynak megfelelően értékelte a terhére.

Arra pedig a Kúria számos eseti döntésbe rámutatott, hogy sem megalapozatlannak, sem iratellenesnek nem minősül a megállapított tényállás önmagában amiatt, hogy egyes bizonyítékokkal ellentétes ugyan, más bizonyítékokkal azonban azt hitelt érdemlő módon alátámasztják.

4. Nem jogszabálysértő a jogerős ítélet a 4.000.000 forintos kölcsön elbírálása körében sem.

Az I. rendű alperes által jogszabálysértésként megjelölt Pp. 196. § (1) bekezdése (ezzel összefüggésben a Pp. 166. §-a megsértése) a teljes bizonyító erejű magánokirat formai és az ellenkező bizonyításig fennálló bizonyítékként való értékelése követelményét foglalja magában.

Az I. rendű alperes által csatolt magánokirat tartalmának azonban ellentmond saját korábbi perbeli nyilatkozata. Helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy K. I.-vel való kapcsolatáról a bontóperi eljárás során még azt állította, hogy ő segítette anyagilag (Veszprémi Városi Bíróság 8. P. 20281/2005/6. sorszámu jegyzőkönyv 7. oldal), és az eljárás első, - fenti számon folyó - részében az általa beadott, részletesen kimunkált számos vagyonmérlegben sem tett említést a kölcsön tényéről. A tagi kölcsön körében kizárólag az édesapjától kapott, - a bíróságok

által el is számolt - kölcsönre hivatkozott. Az I. rendű alperes téves érvelésével szemben a Komjáthy Ildikótól felvett kölcsön kérdését a bíróságok a perbeli többi bizonyítékkal, - különösen saját aktuális előadásaival - együtt vizsgálták és okszerűen állapították meg, hogy a kölcsönügylet ténye sem nyert bizonyítást.

Helyesen állapította meg tehát a jogerős ítélet, hogy az I. rendű alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek kétséget kizáró módon nem tudott eleget tenni, ezáltal a másodfokú bíróság a bizonyítatlanság jogkövetkezményét jogszerűen értékelte a terhére.

A Pp.270.§ (2) és 275. § (3) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy a tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újraértékelés nincs helye.

5. Alapítalanul sérelmezi az I. rendű alperes a M. Zs. utcai ingatlan jogerős ítéletben rögzített értékét is.

A másodfokú bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy a szakértői véleményben kimunkált, az I. rendű alperes által végzett beruházások alapján az ingatlan forgalmi értékének növekedése 6.845.084 forintban állapítható meg.

A per első szakaszában, - 2004. és 2008. év között - az I. rendű alperes saját beruházásainak összegét 400.000 forintban határozta meg, amelyet a felperes elfogadott. Ezen beruházásaihoz képest az ingatlan akkori forgalmi értékeként 18.000.000 forintot tartott reálisnak. A 2012. áprilisi beadványában részletesen nyilatkozott az általa 2008. és 2011. között elvégzett munkálatokról (P.21.006/2011/7). A beruházások értéknövelő hatását a szakértő figyelembe vette, az pedig, hogy az I. rendű alperes tényleges ráfordítása nagyobb összegű volt, mint ami értéknövekedésként realizálódott, a felperes terhére nem számolható el.

A Csjt. 31. § (2) bekezdésének helyes alkalmazásával járt el a másodfokú bíróság, amikor a szakértői vélemény alapján az életközösség megszűnése után az I. rendű alperes által elvégzett beruházások értéknövekedését az ingatlan jelenlegi forgalmi értékéből levonva határozta meg a házastársak közös vagyonát képező értéket.

A fentiek alapján tehát a peres felek házastársi közös vagyonának mérlege az alábbiak szerint módosul. A B., B. utcai ingatlan 17.300.000 forint, a H., M. utcai ingatlan 18.454.916 forint, összesen tehát 35.754.916 forint értékű. Az ingóságok

vonatkozásában a tárgyi ingóvagyon 19.531.708 forint értékű, a H. V.-nek adott kölcsön 10.000.000 forint, a III. rendű alperes visszafizetett kölcsöne 3.538.596 forint, valamint a F. kft. 96 %-a, mint házastársi közös vagyon 11.263.680 forint értékű, összesen 44.333.984 forint vagyoni érték. Az ingó és ingatlan vagyon összesen 80.088.900 forint, amely a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján egyenlő arányban illeti meg a feleket, azaz egy fő jutója 40.044.450 forint.

A felperes kizárólagos tulajdonába került a jogerős ítélet szerint 29.100.096 forint értékű, míg az alperes tulajdonába kerül a módosított kft. értékkel együtt 50.988.804 forint értékű vagyontárgy. Ezáltal a felperesnek járó értékiegyenlítés 10.944.354 forint, amelyből le kell vonni a felülvizsgálati kérelemmel nem érintett 3.481.345 forintot, így az összesen 7.463.009 forint. A felülvizsgálati eljárás során az I. rendű alperes igazolta, hogy a másodfokú jogerős ítélet alapján 2.541.150 forintot megfizetett a felperesnek, ezáltal ennek beszámításával az I. rendű alperes a felperesnek további 4.921.859, kerekítve 4.921.900 forint értékiegyenlítés megfizetésére köteles.

6. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmének hiánypótlásában sérelmezett banki hitelezszámolás érdemi vizsgálata a felülvizsgálati eljárásban kizárt, mert a kérelem kiterjesztésének nincs helye (BH. 2000/1/16-II., BH.1998/283-II.).

A Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet jogszabálysértő rendelkezései helyett a házastársak közös vagyonának körében a társasági vagyoni részesedés értékét módosította. Ezt meghaladóan azonban a jogerős ítélet sem eljárási sem anyagi jogi jogszabályt nem sértett, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme részben volt alapos, az alperes felülvizsgálati kérelme eredményre nem vezetett.

A felperes által megjelölt felülvizsgálati pertárgyérték 14.011.196 forint. A felperes a kft. értéke 1/2 részében (a megállapított értékkülönbözet alapján) a teljes felülvizsgálati pertárgyértékhez képest 53%-ban lett pernyertes (7.463.009 forint) míg 47%-ban pervesztes lett. Ennek folytán a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján a felperes 655.000 forint illetéket köteles megfizetni a Magyar Államnak. Az I. rendű alperes az általa benyújtott felülvizsgálati kérelem vonatkozásában teljes mértékben pervesztes lett, ezáltal az Itv. fenti szakasza szerinti 1.165.500 forintot, valamint a felperes pernyertessége folytán 746.000 forintot, összesen 1.911.500 forint felülvizsgálati eljárási illetéket köteles a Magyar Államnak megfizetni.

A Kúria a felperes felülvizsgálati eljárási költségét a 32/2003 (VIII.22) IM. rendelet alapján mérlegeléssel határozta meg, és a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte annak megfizetésére az I. rendű alperest.

Budapest, 2015. február 10.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Gábor Áron s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő